

.....
ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
Student's Satisfaction of Public Administration Program, Mahamakut Buddhist University, Isan Campus

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, พงษ์มนัส ดีอด, พระมหาชัยชนะ บุญนาดี, สุรศักดิ์ อุดเมืองเพีย และ ก้องพิพัฒน์ กองคำ

Chakkree Sricharumedhiyan, Pongmanut Deedod, Phramaha Chaichana Boonnadee,

Surasuk Audmuangpiea, and Kongpipat Kongkham

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

Corresponding author e-mail: chakkree.sri@mbu.ac.th

Received 08/01/2022

Revise 09/02/2022

Accepted 10/02/2022

บทคัดย่อ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างเสริมความสามารถในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงได้ให้ความสำคัญได้มีการก่อตั้งหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ในปี พ.ศ.2561 ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาต่อ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา (1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และ (2) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2561 - 2563 รวมทั้งสิ้นจำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจด้านหลักสูตร ด้านความพอใจอาจารย์ผู้สอน ด้านความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล และด้านความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร โดยภาพรวมทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.71) แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในด้านของความพึงพอใจลำดับสุดท้ายจาก 5 ด้านพบว่าความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.82) อยู่ในดับความความพึงพอใจลำดับสุดท้าย ซึ่งอาจเกิดขึ้นมาจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเกิดผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่ส่งผลให้ได้มีการเรียนรูปแบบการเรียนสอนจากเดิม ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ควรที่จะมีการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, ความพึงพอใจ, หลักสูตร

Abstract

Higher education is considered to be significantly crucial for the reinforcement capability of human resource development. Mahamakut Buddhist University then appreciated and established the bachelor of the political and administrative program in 2018. Hence, the researcher team intended to study the student's satisfaction with the political and administrative program, Mahamakut Buddhist University Isan Campus with a purpose to 1) to study the student's satisfaction the program 2) to suggest the method for the program development. The sample group was students in the field of public administration, the field of public administration, Mahamakut University, the Northeastern campus who had studied since 2018-2020, a total of 60 people. The tools used in this research were Questionnaires. And analyzed with Descriptive Statistics.

The result shows that from the overall 5 aspects of student's satisfaction of the Public Administration program from the faculty of Public Administration, Mahamakut Buddhist University Isan Campus which includes program satisfaction, environment satisfaction, assessment satisfaction, and learning effectiveness satisfaction, the overall satisfaction from all aspects is at the highest level ($\bar{x}$ =4.48, S.D.=0.71). However, when considering in detail the lowest aspect from 5 aspects, it can be seen that the environment satisfaction has the highest level of satisfaction ($\bar{x}$ =4.39, S.D.= 0.82). This might cause by the Covid-19 pandemic situation effects which deviate the education method from the original. Therefore, Mahamakut Buddhist University should encourage online learning facilities to support the educational environment for the students.

keyword: Public Administration Program, Satisfaction, Courses

บทนำ

“...การศึกษาในมหาวิทยาลัยกล่าวตามหลัก ควรจะได้แก่ การสร้างเสริมความสามารถและ
ความเจริญงอกงามของบุคคลในทางวิชาการส่วนหนึ่ง ในทางความคิดอีกส่วนหนึ่ง ซึ่ง
เมื่อรวมกันแล้วจะทำให้บุคคลมีพลังกำลัง สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานใหญ่ ๆ ของ
ส่วนรวมให้สำเร็จได้...”

(ความตอนหนึ่ง ในพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช
มหาราช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย
รามคำแหง วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๑)

ซึ่งจะเห็นได้ว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างเสริม
ความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ ที่ถือได้ว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อีกทั้งเป็นการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่จะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (สากล พรหมสถิต, 2562)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์พร้อมทั้งมีคุณธรรมและ
จริยธรรม โดยเห็นได้จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีอัตลักษณ์เฉพาะอันดังนามคือ เป็นสถาบันหลักในการ
เผยแผ่พระพุทธศาสนา และมุ่งเน้นการจัดการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาให้แก่คฤหัสถ์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้
ในการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังยกระดับงานวิจัยทางศาสนาและปรัชญาให้มีมาตรฐานทางวิชาการในระดับสากลอันจะ
เป็นรากฐานสำคัญในการเผยแผ่ปรัชญาพุทธศาสนาไปสู่ต่างประเทศตามหลักความเป็นเลิศทางวิชาการตาม
แนวทางพระพุทธศาสนาปัจจุบันความเจริญทางวัตถุก้าวล้ำไปมากเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็วมี
เทคโนโลยีต่างๆที่สามารถอำนวยความสะดวกในการศึกษาที่ทันสมัยสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันรวมไป
ถึงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่แตกต่างจากในอดีตมหาวิทยาลัยจึงมีพันธกิจในการสืบทอด
พระพุทธศาสนาในยุคที่มีพลวัตทางสังคมอย่างยิ่ง (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2563)

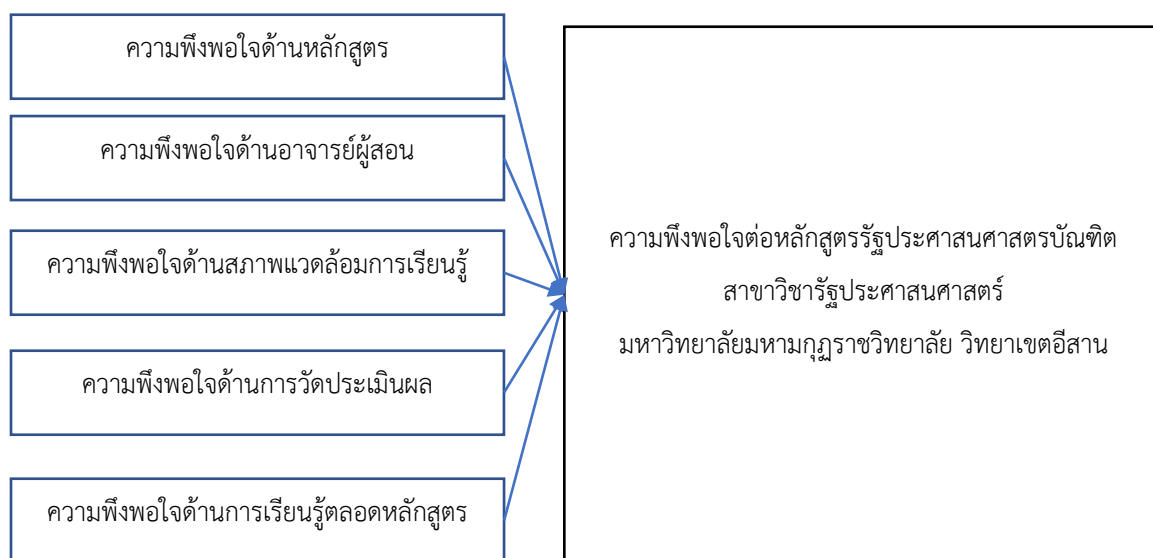
อีกทั้งจากพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา การบริการ
วิชาการ การวิจัยและการบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตที่มีความรู้และความประพฤติที่ดีมีความ
จำเป็นที่จะสร้างบัณฑิตที่มีความรู้เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ทั้งในด้านการปกครองการบริหารทั้งภาครัฐ
และภาคเอกชน อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นบุคลากรที่มีคุณค่าเพื่อตอบสนองต่อประเทศต่อไปในการพัฒนา
ประเทศจึงได้มีการก่อตั้งหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรใหม่ ในปี
พ.ศ.2561 ดังนั้น เมื่อได้มีการเปิดการเรียนการสอนมาเป็นระยะเวลากว่า 3 ปี การศึกษาแล้วนี้จึงมาสู่คำถามการวิจัย
ของบทความฉบับนี้ว่าความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ในระดับใด เพื่อที่จะได้นำความพึงพอใจของ
นักศึกษาไปพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เป็นการศึกษาถึงความพึงพอใจของนักศึกษาโดยใช้กรอบวิธีวิทยาการศึกษา ในเรื่องความพึงพอใจของหลักสูตรทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบไปด้วย ความพึงใจด้านหลักสูตร ความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านความพึงพอใจสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจการวัดและประเมินผล และด้านความพึงใจตลอดทั้งหลักสูตร อันส่งผลก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการศึกษาในครั้งนี้คือ ความพึงพอใจต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาต่อ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานที่เข้าศึกษาตั้งแต่ 2561-2563 รวมทั้งสิ้นจำนวน 60 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบผสมผสานระหว่างแบบตรวจสอบรายการ (Check List) กับแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งการสร้างเครื่องมือได้ประยุกต์ใช้หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือของ ไคเคอร์ท (Likert) ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ปีการศึกษา

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ ความพึงพอใจด้านหลักสูตร ความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล ความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นการตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ 5 หมายความว่า มากที่สุด ระดับที่ 4 หมายความว่า มาก ระดับที่ 3 หมายความว่า ปานกลาง ระดับที่ 2 หมายความว่า น้อย ระดับที่ 1 หมายความว่า น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดไปดำเนินการลงรหัสข้อมูลและคัดลอกรหัสแบบฟอร์มสำหรับการลงรหัส โดยประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ใช้สถิติต่าง ๆ โดยสรุปผลโดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

การแปลความหมายของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 – 0.99 หมายถึง มีความคิดเห็นไม่ต่างกันมาก ส่วนหากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป หมายความว่ามีความคิดเห็นต่อที่แตกต่างกันมาก การแปลผลค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แสดงว่า	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แสดงว่า	พึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แสดงว่า	พึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แสดงว่า	พึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แสดงว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาในเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและเพศหญิงอย่างละเท่ากัน โดยเพศหญิงมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศชายมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนในประเด็นของระดับชั้นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 27 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมานักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 21 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 35 และผู้ตอบแบบน้อยสุดนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการหลักสูตรของนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน สามารถแสดงผลการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจด้านหลักสูตร

ความพึงพอใจด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.43	0.70	พึงพอใจมากที่สุด
มีการจัดการแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.42	0.74	พึงพอใจมากที่สุด
มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน	4.40	0.67	พึงพอใจมากที่สุด
หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการ	4.42	0.77	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปความพึงพอใจด้านหลักสูตร	4.42	0.72	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 1 ความพึงพอใจด้านหลักสูตรโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.72) โดยในประเด็นการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความพึงพอใจมากที่สุดอยู่ในลำดับแรก ส่วนด้านมีการจัดการแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.74) และหลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.77) มีความพึงพอใจมาก

.....

ที่สุดในลำดับรองและ มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจนพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.40$ S.D.=0.67) ลงมาตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน

ความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	4.60	0.64	พึงพอใจมากที่สุด
อาจารย์สอนเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.58	0.62	พึงพอใจมากที่สุด
อาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.63	0.61	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน	4.60	0.62	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.62) โดยในประเด็นเรื่องอาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับแรก ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.61) ส่วนในประเด็นรองลงมา อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.64) และในประเด็นอาจารย์สอนเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีอุปกรณ์เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ และเพียงพอต่อนักศึกษา	4.27	0.90	พึงพอใจมากที่สุด
ระบบบริการสารสนเทศห้องสมุดเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.33	0.84	พึงพอใจมากที่สุด
การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะวิชา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.45	0.79	พึงพอใจมากที่สุด
การใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสม	4.39	0.87	พึงพอใจมากที่สุด
วิธีการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประยุกต์แนวคิด ศาสตร์ทาง การวิชาชีพ และ/หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้	4.41	0.75	พึงพอใจมากที่สุด

มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนการสอน	4.53	0.77	พึงพอใจมากที่สุด
มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาสากล	4.38	0.85	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.39	0.82	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.39, S.D.=0.82) โดยในประเด็นเรื่องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนการสอนพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.53, S.D.=0.77) ส่วนในประเด็นการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะวิชา รองลงมาในประเด็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.45, S.D.=0.79) และประเด็นวิธีการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประยุกต์แนวคิด ศาสตร์ทางการวิชาชีพ และ/หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้ พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.41, S.D.=0.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล

ความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
วิธีการวัดประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน	4.52	0.68	พึงพอใจมากที่สุด
การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า	4.47	0.75	พึงพอใจมากที่สุด
การวัดและประเมินผลโปร่งใสและตรงตามเวลา	4.45	0.67	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล	4.48	0.70	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล โดยภาพรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.48, S.D.=0.70) โดยในประเด็นวิธีการวัดประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.52, S.D.=0.68) รองลงมาประเด็นการวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้าพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.47, S.D.=0.75) และการวัดและประเมินผลโปร่งใสและตรงตามเวลา พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.45, S.D.=0.67) ตามลำดับ

.....

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร

ความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.62	0.74	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านความรู้	4.52	0.62	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านทักษะทางปัญญา	4.57	0.62	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.48	0.70	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.47	0.75	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร	4.53	0.69	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 5 ความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร โดยภาพรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.53 0.69) โดยในประเด็นด้านคุณธรรม จริยธรรมพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.62, S.D.=0.74) รองลงมา ประเด็น ด้านทักษะทางปัญญาพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.57, S.D.=0.62) และด้านความรู้พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.52, S.D.=0.62) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

จากแบบสอบถามปลายเปิดผู้ตอบแบบสอบถามได้มีการเสนอแนะความคิดเห็นด้วยกัน 3 ประเด็นกล่าวคือ ประเด็นที่หนึ่งด้านเอกสารประกอบการสอนโดยได้เสนอความคิดเห็นว่า “ควรมีหนังสือประกอบการเรียนเบื้องต้น และค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่อโซเชียล” ประเด็นที่สอง การส่งเสริมการเรียนรู้จากกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อเป็นการบูรณาการจากประสบการณ์จริง โดยได้เสนอความคิดเห็นว่า “อยากเรียนรู้ในห้องมากขึ้น” และ ประเด็นที่สาม รูปแบบการเรียนที่มีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยได้เสนอความคิดเห็นว่า “การเรียนขัดข้องเรียนไม่ค่อยเข้าใจเนื่องจาก online เพราะศึกษด้วยตัวเองอย่างมาก”

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ผู้วิจัยนำผลการวิจัยประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ของนักศึกษสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจด้านหลักสูตร ด้านความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอน ด้านความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล และด้านความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะพบว่าในด้านความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอนได้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.62) เนื่องจากอาจารย์ประจำหลักสูตร หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจและทำให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ในการเรียนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิพล เปียทอง (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งพบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ บรรยากาศการจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมของคณะศึกษาศาสตร์ และการสนับสนุนทางสังคมของคณะศึกษาศาสตร์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คือ ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดเป็นลำดับแรก โดยอาจารย์ผู้สอนจะชี้แจงหลักเกณฑ์การประเมินผลให้นักศึกษาทราบ และอาจารย์ผู้สอนมีการประเมินผลนักศึกษาตามคุณภาพของผลงาน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลรองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน เนื่องจากเพื่อนมักทำกิจกรรมด้านการเรียนร่วมกับนักศึกษา อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพรรณ ทรัพย์ธนาตล (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านอาจารย์ ปัจจัยด้านนักศึกษาและปัจจัยด้านสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อ การจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ ดังนี้จึงเห็นได้ว่าปัจจัยผู้สอนส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

หากพิจารณาในอีกมุมหนึ่ง แม้ระดับความความพึงพอใจหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ของนักศึกษสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานจะได้ระดับมากที่สุดทุกด้านแต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในด้านของความพึงพอใจที่ได้ลำดับน้อยที่สุดจาก 5 ด้านพบว่าความพึงพอใจด้าน

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.82) อยู่ในระดับความพึงพอใจลำดับสุดท้าย ซึ่งอาจเกิดขึ้นมาจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเกิดผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่ส่งผลให้ได้มีการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนจากเดิมที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาเปลี่ยนรูปแบบเป็นการเรียนแบบออนไลน์ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบใหม่อาจส่งผลต่อทำให้ระดับความพึงพอใจ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในลำดับสุดท้ายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์ (2563) ซึ่งได้ทำการศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ท่ามกลางการระบาดของไวรัสโควิด-19 พบว่า การเรียนรู้ออนไลน์จะเป็นบรรทัดฐานใหม่ในอนาคตอันใกล้ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอนออนไลน์ของอาจารย์ นักวิชาการเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งธรรมรัตน์ แซ่ตัน และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาภายใต้สถานการณ์การระบาดของไวรัส COVID-19 : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต พบว่า นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและความพร้อมต่อการเรียนแบบออนไลน์ในระดับปานกลาง นักศึกษามีความต้องการการสนับสนุนต่าง ๆ จากคณะหรือมหาวิทยาลัยในระดับปานกลางด้วยเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามนักศึกษามีความพร้อมที่จะปรับตัวเข้าสู่การเรียนรู้แบบออนไลน์ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการศึกษเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้สภาพแวดล้อมและรูปแบบการเรียนการสอนที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการจัดการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรที่จะมีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในรูปแบบออนไลน์ เช่น อุปกรณ์การเรียนออนไลน์ ระบบสนับสนุนอินเทอร์เน็ต ให้แก่นักศึกษาเพื่อเป็นการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนซึ่งจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์การศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

ควรเป็นการศึกษาเปรียบเทียบชั้นปีเพื่อก่อให้เห็นระดับความพึงพอใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมแก่ผู้เรียนและหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธนพรรณ ทรัพย์ธนาถ. (2554). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 4 (1), 652-666.
- ธรรมรัตน์ แซ่ตัน, โกไคย เชาบุญ, โสภณ จันทร์ทิพย์, ธงชัย สุธีระศักดิ์ และวัชรวิทย์ ลิ้มสกุล. (2564). ความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาภายใต้สถานการณ์การระบาดไวรัส COVID-19 : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. *Journal of Multidisciplinary Academic Research and Development (JMARD)*, 3 (1), 23-37.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2563). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564 – 2668. จาก <https://www.mbu.ac.th/mbuplan64-68/> สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565
- ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์. (2563). ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ท่ามกลางการระบาดของไวรัสโควิด-19. *ACADEMIC JOURNAL BANGKOKTHONBURI UNIVERSITY*, 9 (2), 186-197.
- สากล พรหมสกลิต, สถาพร วิชัยรัมย์และ ธนากร เพชรสินจร. (2562). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *Interdisciplinary Management Journal, Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University*, 3 (1), 51-64.
- อดิพล เปี้ยทอง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *จันทรเกษมสาร*, 21 (40), 137-145.